

31.3.2008

Viite: Maa- ja metsätalousministeriö 21.2.2008, MMM001:00/2007

Asia: Lausuntopyyntö INSPIRE -työryhmän loppuraportista

Maa- ja metsätalousministeriö

Maa- ja metsätalousministeriö pyytää lausuntoa asettamansa INSPIRE-työryhmän loppuraporttiin koskien Euroopan yhteisön paikkatietoinfrastruktuurin (INSPIRE) perustamisesta annetun direktiivin 2007/2/EY vaikutuksista kansalliseen lainsäädäntöön ja valmisteltuun direktiivin edellyttämien toimenpiteiden toteuttamiseen.

Aihepiiri on osa laajempaa tietoyhteiskunnan kehittämistä ja työryhmä on keskittynyt vain paikkatietoihin liittyviin asioihin. Työryhmä on onnistunut haastavassa työssään hyvin ja luonut hyvän pohjan kehittää kansallista paikkatietoinfrastruktuuria. On selvää, ettei kansallisen paikkatietostrategian tavoitetilaa saavuteta pelkällä INSPIRE -direktiivin täytäntöönpanolla vaan tulee pyrkiä laajempiin ja nopeampiin ratkaisuihin. Koska valtakunnallisesti vapaaehtoisilla sopimuksilla ei päästä asetettuihin tavoitteisiin, niin on syytä käyttää lainsäädännöllisiä keinoja. Valtakunnallisilla ratkaisuilla päästään kuitenkin varsin hitaasti paikkatietostrategian mukaiseen tavoitetilaan, joten olisi huomioitava ja tarvittaessa tuettava, alueellisia paikkatietoyhteistyöratkaisuja ja -malleja. Alueelliset palvelut hyödyntäisivät valtakunnallisia rajapintapalveluja ja tarjoaisivat edelleen loppukäyttäjää hyödyntävää alueellista ja paikallista dataa.

Loppuraportissa painottuu aineiston tuottajien rooli vaikka direktiivi koskettaa mitä suurimmassa määrin tiedon tarvitsijoita. Nyt tiedon tarvitsijoiden tarpeet jäävät osin taka-alalle, vaikka heidän kautta voidaan nimenomaan saada suuria yhteiskunnallisia säästöjä turhan ja päällekkäisen työn poistumisen vuoksi. Tämä koskettaa merkittävästi hajanaista kuntasektoria sekä erilaisia suunnitteluorganisaatioita. Myös koulutus- ja tutkimusnäkökulmat jäävät vajavaisiksi.

Tietojärjestelmiin vientivelvoitteen osalta oman ongelmansa muodostavat vanhat, vain paperimuodossa olevat, lainvoimaiset kaavat. Vanhojen kaavojen digitalisointi ja rajausten yhteensovittaminen vastaamaan nykyisiä pohjakarttoja on erittäin työlästä ja kallista, joten niiden osalta tulee soveltaa

joko pitkiä siirtymäsäännöksiä tai jättää ne julkaisuvelvoitteen ulkopuolelle odottamaan uutta kaavoitusta. Suurimmat ongelmat metadatan ja tiedon tuottamisen osalta tulevat olemaan kuntasektorilla, jossa on jo nyt resurssiongelmia.

Direktiivin toteutuksen kustannukset ja saatavat todennäköiset hyödyt on varmasti pyritty selvittämään parhaan olemassa olevan tiedon pohjalta, joten niihin on hyvin vaikea puuttua. Kuitenkin kuntien kustannukset voivat tulla huomattavasti arvioitua suuremmiksi, mikäli kaikkien voimassa olevien kaavojen digitalisointi tulee pakolliseksi. Ja jos ei tyydytä pelkkään kaavakarttaan vaan pyritään saamaan tietokantoihin myös kaavamääräykset, niin kuntien kustannukset nousevat oleellisesti.

Päävastuu verkko- ja tukipalveluiden toteuttamisesta on syytä keskittää yhdelle organisaatiolle, joka työryhmän esityksen mukaisesti voi olla Maanmittauslaitos. Kansallisena vastuuministeriönä ja yhteistyötahona tulee toimia päävastuun kantavan toteuttajaorganisaation vastuuministeriö eli tässä tapauksessa maa- ja metsätalousministeriö. Nimettävän neuvottelukunnan tulee olla laaja (ei pelkästään valtion viranomaisia) ja siellä tulee olla myös tiedon hyödyntäjien edustus.

POHJOIS-POHJANMAAN LIITTO

Vs. maakuntajohtaja

Tuomo Palokangas

Paikkatietopäällikkö

Rauno Malinen

